

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/345
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 201802520

Tiranë ___/___/2019

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisariatin e Policisë Tepelenë.

Drejtuar: Z. Arjan DUMI
Shef i Komisarariatit të Policisë

TEPELENË

Për dijëni: Z. Koço DAFA
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

GJIROKASTËR

I Nderuar Z. Dumi,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisariatin e Policisë Tepelenë.

Inspektimi u krye në datën 01.10.2018, sipas një Plani Inspektimi të miratuar më parë nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin Z.Genci Tërpo, Z.Besnik Deda dhe Z.Alfred Koçobashi, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standarteve të përcaktuara në Ligjin Nr. 108/2014, "Për Policinë e Shtetit", në "Rregullat dhe Procedurat Standarte për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Nr.1102, datë 07.11.2017, "Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", dhe në "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i vitit të kaluar, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrijë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

1. Shënime paraprake

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me punonjësin e policisë të zyrës së informacionit i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit. Drejtuesi i Komisarariatit atë ditë nuk ndodhej në institucion për shkak të një veprimtarie jashtë qytetit të Tepelenës dhe punonjësit e komisarariatit e njoftuan për inspektimin përkatës. Është për tu theksuar se inspektimi ishte i pa njoftuar paraprakisht dhe nisur dhe nga dinamika e institucionit kjo situatë është konsideruar brenda normalitetit të punës.

Takimi i grupit të inspektimit vijoi me punonjësin e policisë të ngarkuar nga drejtuesi i Komisarariatit i cili bazuar në informacionin që dispononte, raportoi për grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit vitin e kaluar, lidhur me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të ambienteve të shoqërimit të këtij komisaritati.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, vijoi takimin me punonjësin e policisë të zyrës së informacionit që na u bashkua gjatë evidentimit të kushteve të dhomave të shoqërimit. Theksojmë se, të gjithë punonjësit e policisë me të cilët kontaktuam u treguan bashkëpunues gjatë komunikimit dhe inspektimit, që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij komisaritati.

Grupi i punës në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, disa zyra të punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Nga informacioni i grumbulluar në vend gjatë kryerjes së inspektimit, rezultoi se gjëndja faktike e ambientit të shoqërimit ishte e ngjashme si në inspektimin pararendës, ballafaquar me standartet e parashikuara në aktet normative dhe dokumentat ndërkombëtare, për respektimin e të drejtave të personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar brenda këtyre ambienteve.

Ndërkohë u konstatua **se ishte zbatuar rekomandimi për plotësimin me përgjegjësi e saktësi të rubrikave të regjistrit të shoqërimit**. Nga kqyrja e këtij regjistri u konstatua se rubrika mbi njoftimin e familjarëve dhe të afërmve përmbante përveçse emrit të personit të njoftuar edhe lidhjen me familjarin dhe personin e shoqëruar si dhe numrin e telefonit përkatës ku ishte bërë njoftimi.

Nuk ishte plotësuar rekomandimi për marrjen e masave të nevojshme për krijimin e ambienteve të përshtatëshme ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra.

Ndërsa rekomandimi për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera vëzhgimi në korridorin e dhomave të shoqërimit nuk ishte zbatuar ende.

Në kuadrin e informacionit përsa i përket organikës të Komisarariatit të Policisë Tepelenë, kjo e fundit ishte e plotësuar.

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, megjithëse në Komisariatin e Policisë Tepelenë ishin marrë disa masa për përmirësimin e standarteve lidhur me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar dhe të personave të arrestuar/ndaluar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe më konkretisht:

2. Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre.

Në Komisariatin e Policisë Tepelenë ambientet e shoqërimit ishin të ndërtuara sipas parashikimeve të bëra në Ligjin Nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit” dhe në procedurat standarte: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, dt. 31.03.2016.

Këto ambiente ishin me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, si dhe të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të mitur², duke krijuar kushte për trajtim dinjitoz të të shoqëruarve.

Në këtë komisarariat kishte 3 (tre) dhoma shoqërimi, të cilat ndodheshin në katin e parë të një ndërtesë brenda territorit të këtij organi, në hyrjen e tij. Dhomat e shoqërimit kishin dritare të cilat lejonin ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishin ndriçim nga rrjeti elektrik.

Ato ishin të pastra, dhe të lyera dhe ishin të pajisura me orenditë e nevojshme, si tavolinë dhe karrige për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar. Në korridorin e ambientin të shoqërimit ishte ndërtuar edhe tualeti në të cilin kishte ujë të rrjedhshëm. Gjithashtu kishte edhe gjenerator funksional për furnizimin me energji në rast defektesh.

Në këtë komisarariat sërish nuk kishte sistem monitorimi me kamera për mbajtjen në vëzhgim të korridorit dhe ambientit të shoqërimit. Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte persona të shoqëruar dhe për rrjedhojë nuk u realizuan intervistime lidhur me trajtimin që u bëhet personave nga ana e punonjësve të policisë.

3. Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre.

Në Komisariatin e Policisë Tepelenë nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar, dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Gjyrokastër.

4. Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar si dhe trajtimi i të shoqëruarve, ndaluarve/arrestuarve gjatë veprimeve që kryen policia

² *Kreu VI, pika 3 e procedurave standarde.*

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarlatin e Policisë Tepelenë, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me parashikimin në procedurat standarte: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se: Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrin ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë³.

Në këtë komisarlat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisarlat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë.

5. Ambientet e intervistimit

Në Komisarlatin e Policisë Tepelenë oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet proceduriale me shtetasit në zyrat e punës së tyre. Këto zyra nuk ishin të monitoruara dhe ndërkohë në këtë organ nuk kishte ambiente të veçanta hetimi të monitoruara me kamera gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Gjithashtu Komisarlati i Policisë Tepelenë nuk posedon hapësirë të posaçme për biseda apo intervistim me persona të mitur, MKPT e konsideron me rëndësi të veçantë faktin se bisedat me fëmijët duhet të realizohen në një ambient të përshtatshëm që duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave me fëmijët, pasi nga intervistimi i tyre në kushtet aktuale mund të shkaktohet traumatizim plotësues i fëmijëve.

Lidhur me këto fakte Avokati i Popullit nisur edhe nga inspektimi i mëparëshëm ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e zyrave të dedikuara ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra por është konstatuar se sërish ky i fundit nuk është plotësuar⁴.

³ *Kreu VII, Procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit*

⁴ *“Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar*

Avokati i Popullit, duke iu referuar standarteve ndërkombëtare, e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime proceduriale.

6. Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Punonjësit e policisë pasqyruar për grupin e inspektimit se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet proceduriale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë.

Ndërsa psikologu sigurohej në bashkëpunim me shkollat e mesme të qytetit të Tepelenës. Gjatë verifikimit të regjistrave të personave të shoqëruar u konstatua se procedura e ndjekur nga punonjësit e Komisarariatit të Policisë Tepelenë ishte zhvilluar konform ligjit.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e godinës dhe të ambientit të shoqërimit si dhe në dhomat e shoqërimit të këtij komisarati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisarariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në Nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarte për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse. Rezultoi se ndaj personave të shoqëruar nga punonjësi i policisë mbahej një procesverbal tip i emërtuar “Formulari i raportit të Shoqërimit ose Ndalimit/Arrestimit”.

U evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme ku në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë, mbaheshin procesverbalet përkatëse ku një kopje e të cilit firmosej dhe i jepej personit të shoqëruar.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe

intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.”

lirive të njeriut nga administrata publike” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”,

REKOMANDOJMË :

1. Marrjen e masave të nevojshme për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera vëzhguese në korridorin e ambientit të shoqërimit.
2. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e ambjenteve të përshtatëshme ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

ERMONELA XHAFA

Konc. & Dak.
Genci Tërpo
Dak.
Alfred Koçobashi
Besnik Deda